

JOGALKOTÁS.

Uj jogszabályok.

Korlátozt forgalmu ingó dolgok eladása bírói árverésen. Azokat az ingó dolgokat, amelyeknek megszerzése és birtoklása hatósági engedélyhez van kötve, bírói árverésen is csak olyan személy veheti meg, akinek hatósági engedélye van. Ilyen korlátozt forgalmu ingóságok például a lőfegyverek, (vadász-, céllövő és egyéb lőfegyverek, pisztolyok) lőszeres és robbanó anyagok, amelyeket a 9862/1920. M. E. sz. rendelet 1. §-a szerint csak az tarthat, viselhet, vásárolhat vagy árusíthat, aki arra a rendőrhatalóságtól engedélyt kapott. Ilyenek továbbá a mérgek, kábítószeres és erősen ható egyéb szerek, amelyeknek forgalmát a 31.026/1876. és 111.005/1894. B. M. sz. rendeletek korlátozzák.

Bírói árverésen tehát a bírósági kiküldött korlátozt forgalmu ingóságot csak oly vevőnek adhat birtokába, aki a megfelelő hatósági engedélyt felmutatja vagy akiről köztudomásu, hogy ilyen engedélye van. (22.231/1936. I. M. sz.)

A Magyar Nemzeti Bank 1936. augusztus hó 17.-én és szeptember hó 16.-án kelt Bo. 2250/1936. sz. hirdetményei. (B. K. 188. és 212. sz.) A Magyar Nemzeti Bank a 4050/1936. M. E. sz. rendelet 1. §-ának, 1. bek.-én alapuló jogkörében megállapítja, hogy az életbiztosítási díjtartalék elhelyezésére jogszabálynál fogva alkalmas, külföldi pénzürtékre szóló aranyzáradékkal el nem látott belföldi kibocsátásu értékpapírok utoljára lejárt szelvényeinek átlagos beváltási árfolyamai 1936. évi augusztus hó 18. napjától (ezt a napot is beleértve) 1936. szeptember hó 16. napjáig illetve 1936. évi november hó 1. napjáig bezárólag terjedő érvénnyel a következő:

100 U. S. A. dollár = 338.28 P. 1 angol font = 16.919 P. 100 Sv. fr. = 110.80 P. 100 Fr. fr. = 22.32 P.

A Magyar Nemzeti Banknak a külfölddel szemben fennálló pénztartozásokra teljesíthető fizetések és a pengőben fizetett összegek felhasználása tárgyában 1936. augusztus 24.-én kelt 232. számú körlevele.

Az 1936. évi augusztus hó 4. napján kelt *hatodik magyar hitelrögzítő egyezményt* aláíró felek száma annyiban gyarapodott, hogy az amerikai és angol hitelező bankokon kívül a holland, francia és svájci hitelezők is képviseltették magukat abban a bizottságban, mely az 1937. július 15-ig terjedő időre szóló új hitelrögzítő egyezményt aláírta.

Az új hitelrögzítő egyezmény általában azonos szerkezetű és rendszerű, mint az előbbi évi, annyira, hogy a Magyar Nemzeti Banknak ez alapon követendő gyakorlata csak részben szenved változást, ehhez képest csupán az eltért új rendelkezések közlésére szorítkozunk.

I. *A hitelrögzítés alá eső tartozások* tekintetében a Bank a Külföldi Hitelezők Országos Bizottságával egyetértően engedélyt adhat arra is, hogy az adós bankok a váltóilletéket, melyet a külföldi hitelező a hitelrögzítés alá eső tartozás megújításával kapcsolatban külföldön valósággal leróni kénytelen, saját készletükből devizában téríthessék meg a külföldi hitelezőnek.

A hitelező kívánsága esetén az adós tőketartozására továbbra is 3%-os részfizetéseket köteles a MNB-hoz teljesíteni és a tőketörlesztés kiszámításának alapjául a követelés 1933. március 8-i állaga szolgál, ha azonban az adós bank, levonásba kell hozni azoknak a hiteleknek az összegét, amelyeket a hitelkeretben érdekelt valamely adóstárs, ügyfél időközben *teljesen* visszafizetett.

Az a rendelkezés, hogy az egyezményhez csatlakozott *külföldi bankhitelező tőketörlesztéshez való jogát más hitelezőre ruházhatja át*, továbbra is érvényben marad, azzal a bővítéssel azonban, hogy míg az előző állapot szerint az átruházás csak a hitelező saját állambeli hitelezőtársára történhetett, addig az új szabályozás értelmében a *bankhitelező* e jogát más államban székhellyel bíró más csatlakozott hitelezőre is átruházhatja.

A tőketartozásnak önként történő rendezése némi módosulást szenved, amennyiben a régi külön meg egyezéseken felül a meg egyezés arra is irányulhat, hogy a (nem bank-) adós a tartozását a tőke 3%-át meghaladó mértékben pengőben fizetheti vissza. Az így járó pengőösszeg a hitelezőnek a Banknál nyitandó számlája javára fizetendő le, mely után a bank kamatot egyik félnek sem térít. A Bank a felek megállapodását csak akkor hagyhatja jóvá, ha a hitelező egyidejűleg megfelelő kérelmet terjeszt elő a pengőösszeg felhasználására, illetve befektetésére nézve, vagy kijelenti, hogy a pengőösszeget a külföldi adósságszolgálat céljára felszabadított devizák megvásárlására óhajtja fordítani (adicionális export, idegenforgalom). Az adós a tőketartozások önként teljesített törlesztéséről 8 napon belül köteles értesíteni a külföldi hitelező bankokat képviselő bizottságokat.

A tartozásrendezés új formája az adóscsere. E szerint a hitelrögzítő megállapodáshoz csatlakozott külföldi hitelező bank a MNB engedélyével megállapodhatik az adós kereskedelmi vagy ipari céggel — de nem bankkal — abban, hogy az adós a hitelrögzítés alá eső tartozását a MNB által jegyzett devizaárfolyamok középárfolyamán pengőben visszafizetni, feltéve, hogy a külföldi hitelező az így visszafizetett összeget a Bank engedélyével valamely más belföldi banknál, kereskedelmi vagy ipari cégnél kölcsönként nyomban újból kihelyezi. Az új hitelre vonatkozó megállapodásnak a következő kikötéseket kell tartalmaznia: a követelést ugyanabban a külföldi pénznemben kell kikötni, mint amelyben a visszafizetett korábbi hitel fennállott; a folyósítás alkalmával az átszámításban az utoljára jegyzett devizaárfolyamok középárfolyama az irányadó.

II. *A hitelrögzítés alá nem eső tartozások* körében a régi beté-

tekre nézve újabb rendelkezés az, hogy a külföldiek javára történő fizetéshez vagy más irányú rendezéshez a Bank engedélye szükséges még akkor is, ha a fizetést illetőleg más irányú rendelkezést belföldön is kell teljesíteni.

A megbízott pénzügyintézetekhez *külföldiek részére a jövőben árutorgalmi belföldi pengőszámla javára befizetések már nem történhetnek*. A külföldiek javára történő fizetéshez vagy más irányú rendezéshez minden esetben a Bank engedélye szükséges.

Függőszámla. 1936. szeptember hó 1-től kezdve a függőszámlára a következő rendelkezések irányadók: függőszámlán való jóváírás céljából csak akkor szabad a MNB engedélye nélkül befizetést elfogadni, ha az adós, úgy mint azelőtt is, írásbeli nyilatkozat kijelenti, hogy a fizetést árutartozás fejében teljesíti. Ha új árutartozásról (mely 1932. január 31. napja után jött létre) van szó és a tartozás külföldi pénzürtékre szól, az adós legfeljebb a befizetés napját megelőző köznapon jegyzett devizaáru árfolyamon (klíring-árfolyamon) kiszámított pengőellenértéket és a MNB által megállapított felárat fizetheti be; régi árutartozás (amely 1932. január 31. napjáig bezáróan jött létre) esetében legfeljebb a befizetés napját megelőző köznapon jegyzett devizaárfolyamok középárfolyamán kiszámított pengőegyenérték, pengőre szóló tartozás esetében pedig, tekintet nélkül a tartozás keletkezésének időpontjára, a tartozás összege fizethető be. Az adós nyilatkozatát két példányban tartozik kiállítani és abban a tartozás keletkezésének időpontját és ha a tartozás külföldi pénzürtékre szól, azt is fel kell tüntetnie, hogy a lefizetés milyen árfolyamon és milyen mértékű felár mellett történt és hogy ehhez képest külön-külön milyen összeg a felár. A nyilatkozat a TÉBE által e célra rendszerezendő úrlapon teendő meg.

A folyószámlán jóváírt összeg tekintetében a felek egyike sem rendelkezhetik semmilyen vonatkozásban. Ha erre a vételártartozásra, amellyel kapcsolatban a lefizetés történt, a MNB devizát utal ki, a függőszámlán jóváírt összeg terhére kell fedezni a deviza vételárát, ideértve a felárat is.

A MNB előzetes engedélyére van szükség ahhoz is, hogy a megbízott pénzügyintézet a számlatulajdonos külföldi hitelező megbízásából visszafizethesse a lefizetőnek a függőszámlán jóváírt összeget; nincs szükség ilyen engedélyre, ha csupán a tartozás transzferálása után fennmaradó esetleges árfolyam vagy felárkülönbözetnek visszafizetéséről van szó. A korábbi körleveleknek az a rendelkezése, amely szerint a jóváírt összeget bizonyos körülmények beálltának hiányában három hónap elteltével vissza kell fizetni, az 1936. évi szeptember hó 1. napján vagy ezt követően történő lefizetések tekintetében nem nyer alkalmazást.

A függőszámlán jóváírt összegnek más számlára való átviteléhez szükséges engedélyt a Bank csak abban az esetben adja meg, ha az áruszállítást az Importdeviza-csoportnál okmányokkal ugyanolyan módon igazolják, mint ahogy ez devizakiutalás esetére elő van írva.

A megbízott pénzintézetek a függőszámlára befizetett összegek után a külföldi hitelező javára sem ezen a számlán, sem más számlán kamatot nem téríthetnek. A MNB értelmezése szerint ez a rendelkezés kizárja a kamattérítést, nem csupán a külföldi hitelező, hanem bel-földi befizető javára is, de kizárja ezenkívül nem csupán az új, 1936. szeptember 1. után keletkezett számlákon, hanem az 1936. szeptember 1.-e előtt keletkezett számlákon is az 1936. szeptember 1.-e utáni időre a kamattérítést.

A megbízott pénzintézetek függőszámlára történő befizetéseket bármely országban lakó, illetőleg székhellyel bíró hitelező javára el-fogadhatnak.

Az 1936. aug. 31. napjáig bezárólag befizetett összegek tekintetében továbbra is a jelen körlevél kibocsátása előtt érvényben volt szabályok irányadók.

Váltótartozások. A megbízott pénzintézetek a külföldi váltóhitelező birtokában lévő váltót beszedés végett átvehetik és az adósnak fizetés végett bemutatathatják.

Ha a külföldi váltóhitelező megbízott pénzintézetnek beszedés végett új árutartozás fejében kiállított váltót küld meg és az adós arról, hogy a váltó ilyen eredetű, a megbízott pénzintézetnek a váltó bemutatásakor írásbeli tanusítványt ad, az adós a váltó összegét és járulékait a megbízott pénzintézet kezéhez engedély nélkül megfizetheti és az utóbbi az átvett összeget a külföldi váltóhitelezőnek *zárolt váltószámlán* engedély nélkül a javára írhatja. Ha a váltó külföldi pénznemre szól, az átszámításban a 300/1936. M. E. sz. rendelet 6. §-ának rendelkezéséhez képest a fizetés napját közvetlenül megelőző köznapra megállapított devizaárfolyamot kell alkalmazni és ezen felül a Bank által megállapított felárat lehet beszédni. Ha az adós tanusítványt nem ad, úgyszintén akkor is, ha a váltó nem új árutartozás fejében adatott, a beszedéshez, illetve a fizetéshez engedély kell.

Ha a fizetésnek az árutartozásokra vonatkozó feltételeit akár az adós, akár a hitelező igazolja, a jóváírt összeg a Bank engedélyével *zárolt pengőszámlára*, illetőleg az engedélyben megjelölt más számlára vihető át.

III. *Az árutartozások* tekintetében a fizetésre vonatkozó engedély megadása szempontjából a MNB maga állapítja meg, hogy a tartozást régi vagy új keletűnek tekinti-e és pedig rendszerint mindaddig, amíg az érdekelt felek valamelyike mást nem igazol, azt a napot tekinti a tartozás keletkezési napjának, amely napon az áru a fél által bemutatott vámokmányok szerint Magyarországon elvámoltatott. A Bank előzetes állásfoglalása önként értetődőleg nem vág elébe annak, hogy a későbbi per esetében a bíróság a 300/1936. M. E. számú rendelet 5 §. 1. bekezdésének alkalmazásában a tartozás keletkezésének időpontját miként állapítja meg. Ha a bíróság jogerős megállapítása elterne a Bank előzetes álláspontjától, a Bank a fél kívánságára a már

kiadott fizetési (behajtási) engedélyt a bíróság megállapításának megfelelően helyesbíti.

IV. A külföldi tartozásokra pengőben teljesített fizetésből eredő számlakövetelések felhasználásához a Bank engedélyét kell kikérni. Kivételnek csak akkor van helye, ha a fizetett összeg a Bank engedélyével belföldi pengőszámlán vagy áruforgalmi belföldi pengőszámlán iratott jóvá, amely esetben a számlaköveteléssel oly módon lehet rendelkezni, mintha szabad külföldi pengőszámlán iratott volna jóvá.

A hitelrögzítő-megállapodás alá eső tartozásokra kamatbiztosíték, 3%-os kötelező törlesztés vagy önkéntes tökevvisszafizetés fejében, valamint az adós felszámolásában, csődjében, kényszeregyezésben, illetőleg a fizetőképtelen adós által megkötött magánegyezség értelmében a MNB-hoz befizetett összegeket a hitelező (számlatulajdonos) a hitelrögzítő megállapodás szerint saját költségére és kockázatára a következő célokra használhatja fel: járulékos (adicionális) árukivitel céljára, a hitelezőnek belföldön felmerült üzleti költségeire, a Bank esetenkénti engedélyével a budapesti Áru- és Értéktőzsdén lajstromozott részvények vásárlására és pengőben vagy külföldi pénznemben meghatározott kölcsönök (hitelek) nyújtására.

A hitelrögzítés alá nem eső bármilyen jogcímen alapuló tartozásokra teljesített fizetésekből származó, megbízott pénzintézeteknél fennálló zárolt számlakövetelések felhasználásának engedélyezése és a felhasználás feltételei tekintetében a Bank az eset körülményeihez képest határoz.

Magyar—román fizetési forgalom (a MNB 233. sz. körlevele).

Az 1936. évi szeptember hó 10-ik napjától kezdődően a Román Nemzeti Banknak a megbízott magyar pénzintézeteknél vezetett „külön számlájára” a Romániából behozott áru ellenértékének csupán 20%-a fizetendő le, míg a fennmaradó 80% a Román Nemzeti Banknak a megbízott pénzintézeteknél vezetett „gyűjtőszámláján” irandó jóvá.

A tűzifa ellenértékének 50%-a ú. n. fináncleikövetelések ellenértékével egyenlítendő ki, a fennmaradó 50%-ot pedig a Román Nemzeti Bank „gyűjtőszámlájára” kell befizetni. A fináncleiquota kiegyenlítésére szolgáló leiösszegeket elsősorban a Magyar Nemzeti Banktól kell igényelni; a két Nemzeti Bank hozzájárulásával e quota kiegyenlítése más fináncleikövetelésekből is történhetik.

A tűzifa ellenértéke után a Román Nemzeti Bank „külön számlájára” a 20%-os pengőquota nem fizetendő le.

A faimport pengőellenértékének befizetésére vonatkozó igénylést és importigazolási űrlapot továbbra is a M. kir. Külkereskedelmi Hivatalnál kell benyújtani.

Az 1936. évi április hó 1.-e előtt Romániába kivitt magyar áruk ellenértéke 1935. évi június hó 1.-e és 1936. évi április hó 1.-e között Magyarországra behozott román árucikkek ellenértékével 100%-ban kompenzálható. E magyar áruk ellenértéke egyébként 1936. évi április